

FLORS DE PLÀSTIC
VICENT MARÇÀ
COL·LECCIÓ «LESPLA», 24

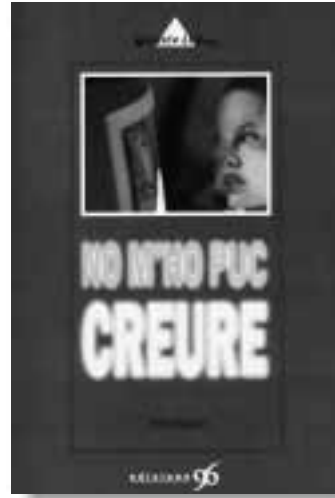
EDICIONS DEL BULLET. PICANYA, 2001

Retorn del comissari Adell

Seria una bona cosa que els joves lectors (per fer una aproximació, joves entre 12 i 15 anys) que no coneguen el personatge del comissari Adell i vulguen llegir aquesta narració, s'interessin també per la seua anterior novel·la, *Han segrestat l'entrenador*. Per un motiu principalment: perquè Vicent Marçà té certa gràcia per calcular i construir una trama d'una complexitat suficient com per engrescar-s'hi.

En la recent *Flors de plàstic* hi barreja diverses intrigues: una relacionada amb el món de la religió, una altra amb la immigració magrebina i, per últim, amb el tràfic de drogues. Totes elles, però, des d'un punt de vista molt didàctic. Els personatges, però, inclòs el protagonista Adell, queden massa desfigurats en favor d'una comprimida història que donaria per tres llibres més. L'acció, que s'inicia en la segona pàgina, és tan densa i continuada que no queda espai per explicar-nos com són aquests personatges i poder, així, fer-nos-en una idea. Sembla, doncs, que s'ha caigut de nou en l'error de condensar una novel·la extensa en un espai massa menut.

Joan Manuel Matoses

NO M'HO PUC CREURE
EMILI GASCÓ
COL·LECCIÓ «MILANTA LLIBRES», 2

EDICIONS 96. CARCAIXENT, 2001

Creu-t'ho

Costa trobar reculls de contes per a xiquets i joves: els llibres per a aquest marge d'edats, d'una mida de l'entorn de les cent pàgines, solen ser dietaris o novel·les, i en canvi circulen ben poques mostres de teatre, poesia o narrativa breu.

Emili Gascó publica un senzill aplec de contes, per a lectors a partir de 12 anys, confeïts al voltant d'un fil argumental comú: una xica de vint-i-dos anys rellegeix unes narracions que havia escrit anys enrere. Totes parteixen de plantejaments fantàstics o màgics. És interessant el reclam inicial que l'autor fa al lector, en què demana un compromís signat per tal de participar convençudament en l'univers fantàstic que Gascó tracta de crear.

És una llàstima, però, que l'edició siga tan poc acurada: a la mediocre qualitat artística i física de les cobertes, cal afegir una constant vacil·lació ortotipogràfica, que afecta els signes de puntuació, els espais, la divisió en paràgrafs... A això s'afegeix una sintaxi bastant pueril: li caldria, doncs, una nova correcció global, ja que estem parlant de llibres didàctics, i amb això cal parar atenció.

Joan Manuel Matoses

LA INNOCENT

ISABEL-CLARA SIMÓ

 COL·LECCIÓ «ELS NOSTRES AUTORS», 43

EDITORIAL BROMERA. ALZIRA, 2001

Falsos culpables i presumptes innocents

La innocent és una novel·la negra d'aquelles que hom sol qualificar d'acadèmiques, que segueixen fil per randa els esquemes genèrics de la novel·la policíaca, detectivesca o de lladres i serenos sense desviar-se'n ni un mil·límetre. De fet, els referents literaris d'Isabel-Clara Simó a l'hora d'escriure la novel·la han estat alguns dels escriptors més brillants i famosos de novel·la negra (Dashiell Hammet, Raymond Chandler, James M. Cain...). Així doncs, com no podia ser d'una altra manera, la trama de *La innocent* gira al voltant d'un dels tòpics més suats del gènere: la recerca d'un culpable d'assassinat.

Tot comença quan Elisa Solbes, «la innocent», demana a Miquel, un funcionari atípic i una mica xuleta, que l'ajude a aclarir l'acusació d'assassinat que recau sobre un veí i protector seu de tota la vida. Tot d'una, Miquel es veu immersit en una perillosa i absorbent activitat detectivesca que, gràcies a un passat en contacte amb els baixos fons de la ciutat, pot fer avançar contra les versions oficials i l'actitud passiva de les autoritats.

Sergi Verger

LLANÇEN CRITS DE LLIBERTAT

JORDI QUEROL

 COL·LECCIÓ «TABARCA NARRATIVA», 17

TABARCA LLIBRES. VALÈNCIA, 2001

Una novel·la per a la «Gloriosa»

La literatura valenciana ofereix en els últims anys una excel·lent fornada de novel·les històriques. Ara bé, Jordi Querol no és un nouvingut dins del sector, car els seus *Abans moros que catalans* (1984) i *València 1977* (1989), escrites en col·laboració amb Moisès Mercè, com també les dues anteriors novel·les *Quan bufa en ponent* i *Els venjadors valencians* que inicien la trilogia tancada amb la present *Llancen crits de llibertat*, el mostren un autor sòlid, amb domini de l'escriptura narrativa i que conjuga, amb rara habilitat, el manteniment d'un discurs àgil i precís amb una versemblança imprescindible en tota novel·la històrica.

Aquesta obra, plantejada dins una col·lecció juvenil i, tot i això, recomanable per a qualsevol lector en general, planteja una història d'amor sobre el fons dels esdeveniments de la Revolució Gloriosa (1868) que acabà amb el regnat d'Isabel II. No ha sigut aquesta una època massa sovintejada pels nostres escriptors, però Jordi Querol ha reeixit en el seu intent de mostrar un paisatge amb figures —o unes figures amb paisatge— perfectament creïbles com a efluvís reviscolats de Constantí Llombart o Vicent Boix. En tot cas, ¿per a quan la gran, vull dir, la tolstoiana novel·la sobre el convuls XIX valencià? Creiem que Jordi Querol podria escriure-la: la trilogia closa amb *Llancen crits de llibertat* ho demostra.

Alexandre Navarro

PRIMERAS TENTATIVAS POÉTICAS
GABRIEL CELAYA
COL-LECCIÓ «CALABRIA/POESÍA», 42

EDITORIAL DENES. PAIPORTA, 2000

La poesía del joven Celaya

En 1927 Gabriel Celaya se instala en la Residencia de Estudiantes de Madrid. Desde esta fecha hasta bien entrada la década de los treinta, nuestro autor vive rodeado de la inspiradora compañía de Federico García Lorca, Rafael Alberti o Jorge Guillén, entre otros. Es en estos años cuando el veinteañero Celaya comienza sus primeras incursiones poéticas.

En *Primeras tentativas poéticas* se recogen estas primeras poesías con las que el autor empieza a coquetear con la literatura. El libro está compuesto, principalmente, por poesías de esta primera época, aunque también se recogen poemas más tardíos del autor. De la comparación de unos con otros podemos apreciar la evolución del estilo de Celaya, más adúlador del amor y de la naturaleza en sus comienzos y más denso y reflexivo en su época adulta.

Además de una buena selección de poemas de distinto tono y métrica, el libro está adornado con dibujos del autor que dan cuenta de los múltiples intereses intelectuales de Gabriel Celaya.

Vicente Abril

MÚSICA JUNTO AL RÍO
JOSEP CARLES LAÍNEZ
COL-LECCIÓ «POESÍA», 6

LLAMBERT PALMART. VALÈNCIA, 2001

Escenas de nostalgia

«Allí estuvo, una vez, el límite de las cosas./ En esta línea que hoy desdibuja un azul imposible/ sólo un marco, el lugar de una luz ocre, la mar./ Nada resta de los amaneceres que habitaron la vida, / ni de las vidas que poblaron la luz más allá de la noche. / Porque fue en esta línea, en esta misma pared que ya no existe, / donde el tiempo se detuvo y el mar ya no fue nunca el mar». *Música junto al río* es el sexto título de la Colección poesía de la editorial Llabert Palmart y el segundo libro de poemas en castellano de Josep Carles Laínez, tras el poemario *Exótica Martyria*. El autor desarrolla su labor literaria en diferentes lenguas, entre ellas la asturiana y la judeo-española. El poemario consta de tres partes: «Tiempo antiguo», «Música junto al río» y «Hacia una nueva geografía». Este volumen reúne treinta poemas con los que Laínez se aventura en los dominios del tiempo, para mostrar la añoranza de lo imposible y la nostalgia de lo perdido. Sus versos recrean un escenario de observaciones y reflexiones como pinceladas sobre el transcurrir de la vida. En sus versos Josep Carles Laínez ejerce un juego poco convencional en el que alterna diálogos, reflexiones en voz alta y el uso de recursos gramaticales de las diferentes lenguas de que se sirve en su creación periodística y literaria.

Ana Gimeno

HISTORIA DE UN MOVIMIENTO OBRERO EN
LA INDUSTRIA ESPAÑOLA DEL CINE (1931-1999)

EMETERIO DÍEZ PUERTAS

COL·LECCIÓ «DOCUMENTOS», 9

EDICIONS DE LA FILMOTECA-IVAC. VALÈNCIA, 2001

Els bastidors d'un món mitificat

D'esplèndid podem titllar aquest nou treball editat per la Filmoteca Valenciana. Amb un rigor impecable, Emeterio Díez, ens proposa un gran i original exercici d'història social on l'home, com a treballador del cinema, se situa en el centre de la investigació. A través de quatre grans períodes (Segona República, Guerra Civil, Franquisme i Democràcia), i de quatre grans àrees temàtiques (nombre de treballadors, organització sindical, caràcter polític de les reivindicacions i nivell de vida), l'autor demostra que el moviment obrer en el cinema no és, ni de bon tros, homogeni. Al contrari, descobrim com, d'una banda, les diferències de categoria, rang i renda entre els treballadors i, d'altra, els plantejaments i les demandes oposades dels diversos models associatius, generen unes relacions de caràcter conflictiu que han marcat el seu desenvolupament. Entrevistes als treballadors, documentació original i testimonis reals, a més de la cura en l'edició, completen un llibre ja de per si molt atractiu.

Àlvar Peris

WELCOME TO HELL

ALFONSO MARCO

COL·LECCIÓ «PAPERS GRISOS», 4

EDICIONS DE PONENT. ONIL, 2001

L'infern és a casa

La guerra a Bòsnia, la crueltat amb què afectà la població civil i la tardana i confusa intervenció de les forces internacionals, va demostrar que la possibilitat d'una confrontació a la civilitzada Europa era més que real. Malgrat la proximitat geogràfica i la gran quantitat d'espai que li dedicaren els mitjans de comunicació europeus, la veritat és que ben poc es va dir sobre les causes últimes del conflicte.

En aquest llibre, Alfonso Marco, que va visitar al zona el 1998, es preocupa per analitzar els orígens històrics d'una guerra molt més previsible del que pot semblar i segueix després acuradament el procés polític i bèl·lic que afectà l'antiga Iugoslàvia.

Marco, a més, es posa clarament del costat de la població civil de Bòsnia, principal afectada pels atacs d'uns i altres, i no s'està de llançar les seues crítiques, no sols als partidaris de la Gran Sèrbia, sinó a les diferents potències occidentals i la seua falta d'interès i habilitat per a evitar la guerra. Les crítiques contra l'ONU i la seua inoperància són especialment dures. En definitiva, ens trobem davant d'una documentada i rigorosa denúncia que ens força a reflexionar sobre la fragilitat que amaguen moltes situacions polítiques aparentment *pacífiques*.

Jordi Sebastià

DEVANNEVAR BUSH A LA WWW
NÚRIA ALMIRON
COL·LECCIÓ «COMUNICACIÓ», 6

TRES I QUATRE. VALÈNCIA, 2001

Ordinadors humanitzats

Núria Almiron fa recompte, en aquest estudi, de les persones, les empreses i les idees que han permès l'assalt de l'ordinador a les cases dels països rics i que han humanitzat les interfícies (la cara visible del sistema operatiu) i les han convertit en elements «amigables» i intuïtius per als usuaris corrents, sobretot en la darrera dècada del segle xx. Organitzat en breus capítols –gairebé fitxes– l'autora dona a conèixer els científics, estudiants o afeccionats, dels quals hi ha una minibiografia al final del llibre, que han contribuït decididament a «popularitzar», al llarg de més de mig segle, els ordinadors personals i facilitar al màxim el seu ús per qualsevol persona, ja siga a casa o a la feina.

Tant ha estat l'interés en la consecució d'interfícies agradoses i fàcils de manejar que s'inclou en el llibre un capítol dedicat als investigadors de l'HCI (sigles angleses d'«interacció home-ordinador») que inclou disciplines com la psicologia, l'ergodinàmica, l'enginyeria de sistemes o la informàtica i que té per objectiu «que les persones puguem utilitzar sistemes interactius de la manera més eficient, efectiva i satisfactòria».

Marc Candela

ALASKA
MARIO VAQUERIZO
COL·LECCIÓ «CONFESIONES», 1

LA MÁSCARA. VALÈNCIA, 2001

Panegíric de la banalitat

Fa un any, la cantant Olvido Gara, coneguda com Alaska, es va casar a Las Vegas amb Mario Vaquerizo i ara el seu marit publica aquest llibre que és en realitat una llarga entrevista. Des de la seua infantesa a Mèxic fins als dies més recents, la cantant recorda la seua trajectòria musical i personal, i llança les seues opinions sobre temes tan diversos com les drogues, les operacions per a augmentar el tamany dels pits o la monarquia espanyola. El recorregut biogràfic s'il·lustra amb un bon grapat de fotografies i els diferents tipus de lletra usats (alguns de molesta lectura) remarquen les diverses etapes travessades per Alaska. Alaska va ser un element central d'aquell muntatge comercial anomenat «La movida» que oferia poc més que estètica «kitch» i música intrascendent. Potser els fans troben interessant les seues opinions però la resta de lectors se sorprendan en veure els intents d'Alaska per donar alguna transcendència a la superficialitat absoluta que caracteritza la seua proposta musical.

Jordi Sebastià

MANDÍBULA AFILADA
CARLES ALBEROLA

INTRODUCCIÓ I NOTES DE JOSEP ANTONI MARTÍNEZ
COL·LECCIÓ «BROMERA TEATRE», 25

EDICIONS BROMERA. ALZIRA, 2001

Quan Alberola era jove i potent

Bromera segueix publicant obres d'Alberola, potser el dialoguista més brillant del teatre valencià actual. Ara com ara n'han editat una d'anterior –*Currículum*, amb Pasqual Alapont– i la més recent –*Besos*, amb Roberto García. Resulta curiós que *Mandíbula Afilada*, situada cronològicament entre totes dues, s'haja publicat després. Fa pensar que potser volen recuperar-ne d'altres, fins i tot al marge de les edicions de 3i4. I és que el simple fet que un dramaturg siga publicat per aquestes dues editorials ara ja és bastant indicatiu del seu èxit. L'enginy de *Mandíbula Afilada*, a més, suporta perfectament la lletra impresa. La pregunta és si l'últim treball d'Alberola, amb més cançons còmplices i menys treball propi, la deu suportar igual de bé. És un dubte que tinc, però que de totes maneres no afecta gens *Mandíbula Afilada*: Joan i Laura –fins i tot la Laura inexistent– són personatges memorables, parts d'un diàleg que no decau mai. N'hauria de fer alguna cita, però ni tinc lloc ni puc triar-ne cap: és millor llegir tot el llibre.

Felip Tobar

EXCALIBUR, DE JOHN BOORMAN
M. C. SANMATEU MARTÍNEZ

DRÁCULA DE BRAM STOKER, DE FRANCIS FORD COPPOLA
CAROLINA ADAM MATEU I MERCEDES ARCÁRRAGA PASCUAL

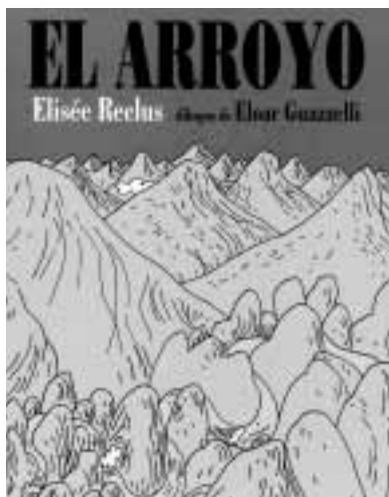
NAU LLIBRES / OCTAEDRO. VALÈNCIA, 2001

El cinema al microscopi

Probablement, el més interessant de la col·lecció «Guías para ver y analizar cine» siga justament el text que parla d'allò que està al voltant de cada pel·lícula escollida. El material que acompanya l'anàlisi fílmica és ben valuós: la quantitat i l'encert de les dades sobre els orígens, el rodatge, el personal tècnic i dramàtic i les intencions artístiques de cada film constitueixen unes dosis informatives que no es troben fàcilment.

Els dos darrers títols analitzen *Drácula de Bram Stoker*, de F. Ford Coppola (1992), i *Excálibur*, de John Boorman (1981). En el primer d'ells Carolina Adam i Mercedes Azcárraga aporten una interessant introducció històrica al món del vampirisme i del protagonista, així com alguns apunts sobre novel·la gòtica. Al segon, l'autora, M. C. Sanmateu, fa un recorregut sintètic pel corpus conegut com *matèria artúrica*, relativa al llegendari rei Artur, i ens descobreix la vessant psicològica que el director va voler incloure en aquesta obra mestra del cinema fantàstic.

Manolo Matoses

EL ARROYO

ELISÉE RECLUS

IL·LUSTRACIONS D'ELOATR GUAZZELLI

COL·LECCIÓ «LIBROS PARA NIÑOS», 7

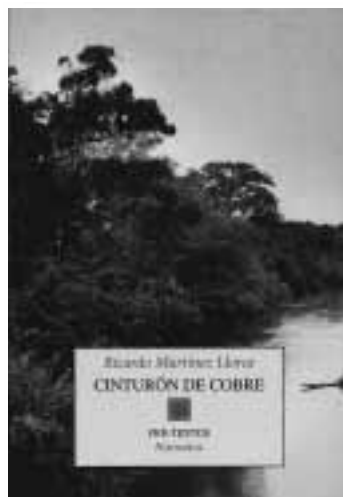
EDITORIAL MEDIA VACA. VALÈNCIA, 2001

La grandiosa obra de la gota de agua

A quien sienta la tentación de ojear este libro precioso –los dibujos de Eloatr Guazzelli atraviesan todas y cada una de las mitades inferiores de las páginas– le recomendaría que comenzase casi por el final, leyendo la semblanza que sobre su autor, Élisée Reclus, ha escrito H. Hidalgo: mirar la fotografía, leer la biografía y sentirse inmediatamente seducida por la personalidad del geógrafo y anarquista francés es todo lo mismo. Luego ya no importa tanto la cansina minuciosidad de un texto sumamente descriptivo que recorre todos los estadios de un arroyo desde su nacimiento hasta la desembocadura en el mar: fuente, torrente, gruta, sima, barranco, manantiales del valle, rápidos y cascadas...; ya no importa –decía– porque de pronto topamos con alguna de sus «moralidades», tan cándidas a nuestras mentes del s. XXI como anheladas de realidad: la fe en la ciencia como liberadora de la miseria y la desigualdad; la confianza en que la sociedad camine «hacia un ideal común de justicia y libertad», y la necesaria y feliz conjunción con la naturaleza para conseguirlo.

Avanzando con *El arroyo* descubrimos, además de un paisaje cercano, una mente lúcida y sensible que denuncia sin tapujos la opresión de sus contemporáneos: esclavos, mujeres, pobres de solemnidad.

Arantxa Bea

CINTURÓN DE COBRE

UN ENCUENTRO CON ZAMBIA: FRAGMENTOS Y FICCIONES

RICARDO MARTÍNEZ LLORCA

COL·LECCIÓ «NARRATIVA», 502

PRE-TEXTOS. VALÈNCIA, 2001

Diario de Zambia

Cinturón de cobre, segundo libro de Ricardo Martínez, es el relato autobiográfico de un viaje. Alejado de África, el autor rescata su diario de rutas y sus recuerdos para componer unas memorias donde la sucesión de descripciones, la narración de cuentos y mitos y los sucesos mágicos, ofrecen al lector la posibilidad de sumergirse en la cotidianidad descarnada de la ciudad de Chingola, en Zambia. Una África deformada y deshumanizada por la miseria se nos describe mediante la alusión a referencias alejadas de lo meramente real. Mbuya –una vieja que vive muerta–, hombres feroces hechos con la sangre de la luna, un hombre-león, prostitutas que no menstrúan y hombres-sin-sangre, son, entre otros personajes, máscaras de una realidad que con dificultad admite ser explicada por vía de la razón.

El libro, concebido como un diario, es, sobre todo, el reencuentro del autor con ese otro mundo que visita, le atrapa, pero del que no podrá formar parte; y su intento de aprehenderlo desde la distancia y con las palabras, el reto de estas páginas.

Teresa Villarroya

CANÇONS I COSTUMS DE VINARÒS. SEGONA PART

RAMÓN REDÓ VIDAL

COL·LECCIÓ «ALDEBARAN», 26

ANTINEA. VINARÒS, 2000

Vinaròs en la memòria

Segon lliurament del costumari cançonístic de Vinaròs, tretze anys després que eixís al carrer el seu primer volum. Dividit en dues parts, com es dedueix del títol, l'aportació més substancial del cançoner és la reproducció dels temes recollits el 1948 pel musicòleg Ricardo Olmos en una de les seues «missions folklòriques» per al recentment fundat Institut Espanyol de Musicologia. Juntament al llegat d'Olmos, l'infatigable i prolífic Redó -paradigma d'erudit local compromés amb el seu poble- aporta una nova col·lecció de cançons infantils, loes, cobles populars i d'autor, cançons de treball, romanços, oracions, himnes esportius, nades i gojos que, afegits als publicats en la primera part, constitueixen ja un corpus d'una importància considerable. Pel que fa a la secció de costumari, Redó s'hi centra especialment en el calendari festiu -civil i religiós- i en la gastronomia vinarossenca en un treball que, com tota la seua obra, assolirà un gran èxit de vendes a Vinaròs i que, amb l'ajut de revistes com aquesta, hauria de transcendir l'àmbit local al qual es dirigeix.

Josep Vicent Frechina

CRONOLOGIES HISTÒRIQUES VALENCIANES

JOAQUIM ESCRIG

COL·LECCIÓ «L'ENDEMA», 1

CARENA EDITORES. VALÈNCIA, 2001

Un passeig per la història

Aquesta obra suposa una pacient recol·lecció de les dates que han marcat l'esdevenir històric dels valencians des de la Conquesta. S'articula tant en una dimensió linial des del 1208 fins el 2000 -la cronologia històrica pròpiament dita- com en un recull que, dia a dia, ens mostra què passà d'important en la història dels valencians aquella data concreta -les efemèrides. Així, a tall d'exemple, podem saber que un vint-i-tres de maig s'esdevingué l'aixecament popular antinapoleònic del Crit del Palleter el 1808, com també que el 1876 fou inaugurada la primera línia de tramvia a València, a banda d'altres detalls. Es tracta d'un tasca ingent de recol·lecció de dates, de buidatge de publicacions i d'obres generals que proporcionen un mosaic interessant i que no deixarà indiferent el lector curiós. Inevitablement, però, apareix alguna inexactitud, com situar el 1397 el naixement d'Ausiàs Marc (que és tres anys posterior).

En general, però, trobem una eina excel·lent per a la divulgació puntual i anecdòtica de la història valenciana i que ha suposat un veritable esforç, certament inhabitual. Un *bocatto di cardinali*, vaja, per als sibarites de la història.

Alexandre Navarro

EL DIA QUEVAM CANVIAR DE CASA
L'ARRIBADA DE TERRI
LAIA S'ENFADA

ADELINA PALACÍN I ASSUMPTA VERDAGUER

COL·LECCIÓ «PAU I LAIA», 4, 5, 6

IL·LUSTRACIONS DE PILARÍN BAYÉS

BULLENT. PICANYA, 2001

L'HIVERN DE COSTUMETA

LA VESPRA DE NADAL

TIRORÍ SENYOR REI

RAÜL VIDAL I HUERTA

COL·LECCIÓ «LES AVENTURES DE L'ERIÇO COSTUMETA», 1, 2, 3

IL·LUSTRACIONS DE XAVI SELLÉS

DENES EDITORIAL. PAIPORTA, 2001

Compartir els contes amb els fills, educar en el diàleg

A Pau i Laia (núms. 4, 5 i 6) els passa com a la majoria dels xiquets valencians: pateixen alguna vegada un canvi de domicili (*El dia que vam canviar de casa*), sospiren per tenir un gosset (*L'arribada de Terri*) o es desesperen quan han de fer servir els llibres de text dels germans grans (*Laia s'enfada*). Als lectors que estem pels volts dels trenta anys ens fa il·lusió que els nostres fills puguem llegir històries amb dibuixos de Pilarín Bayés —que hauria de renovar un poc la idea de rol femení o masculí que transmet a les il·lustracions—, amb els quals també ens vam iniciar a la lectura. La familiaritat de les històries quotidianes de *Pau i Laia* i el detallisme dels dibuixos fan d'aquests contes un espai privilegiat per a la conversa amb els menuts; esdevenen àlbums on projectar les històries pròpies de cada infant que, amb l'ajuda de l'adult, pot ser interrogat fins reconstruir l'experiència personal. Educar és fàcil quan hom s'envolta de materials tan encertats com els contes de *Pau i Laia*.

Maite Insa

Costumari valencià

Les aventures de l'ericho Costumeta és una obra de 10 episodis que neix amb el propòsit d'ensenyar certs costums i oficis als més menuts, a través d'una sèrie de personatges dels quals Costumeta, un ericho orfe, és protagonista juntament amb la gateta Sança. Aquest projecte editorial compta amb l'assessorament pedagògic de Sefa Huerta i Anna Terol i inclou una secció de propostes per tal que pares i professors puguem treballar el contingut amb els xiquets. A la secció didàctica, els menuts poden consultar el vocabulari de cada episodi i els adults tenen un apartat de metodologia sobre el text, sobre el contingut i també un espai dedicat als oficis de llenyater, fer gel i obrer de vila. També hi podem trobar propostes d'exercicis de cuina i cançons. Els textos de Raül Vidal van acompanyats de les il·lustracions de Xavi Sellés i d'imatges sobre el contingut de cada episodi. El primer títol, *L'hivern de Costumeta*, és una presentació del protagonista de la sèrie, l'inici de les seues aventures i del seu primer contacte amb la natura. En el segon llibre, *La vespra de Nadal*, Costumeta coneix Sança, qui li parla de la celebració del Nadal, de l'escola i del foc. I en el tercer volum, *Tirorí senyor Rei*, Sança i Costumeta van a l'escola i el mestre parla dels reis mags.

Ana Gimeno

VALENCIA CINEMA STUDIO SA:
25 AÑOS DE RESISTENCIA CULTURAL

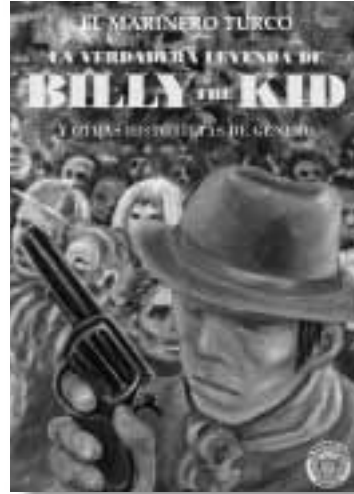
ENRIQUE HERRERAS

ALGAR. ALZIRA, 2001

25 anys de cultura independent a la València de la transició (1967-1990)

Enrique Herreras, filòsof, crític teatral i professor de dramaturgia, ha elaborat una bella síntesi de 25 anys crucials de la cultura valenciana. Una crònica on s'analitza la política cultural, la memòria d'activitats, la resposta dels espectadors, les prohibicions de la censura i els impediments de les autoritats. La publicació es un típic *book* fotogràfic i hi inclou interessants fotografies de *tutti quanti* han passat pel València Cinema: cantants i músics (Al tall, Lluís Miquel, M del Mar, l'amic Ovidi, Pi de la serra, Raimon, Tete Montoliu...), companyies (Joglars, Comediants, El Rogle, La cuadro, Dagoll, Dagom, Tricycle, VolRas...) Actors i actrius (José Luis Gómez, Rafael Álvarez, Boadella, Pep Cortés, Teresa Lozano...), directors i dramaturgs (Díaz Zamora, Buero Vallejo, els germans Sirera, Távora ...), polítics, crítics, gestors culturals, cartells, etc. S'afegeixen una vintena de *testimonis* de personatges que recorden el seu pas pel València Cinema amb nostàlgia, reconeixement i admiració. Paga la pena només per llegir el text antològic i genuí de l'actor Pepe Rubianes. Un just testimoni i merescut homenatge a un projecte cultural de la progressia local, Studio SA, que omplí la desolada vida cultural de la ciutat durant 25 anys, i que potser, després de 10 anys de silenci, repreneu feliçment les seues activitats.

Francesc Collado

LA VERDADERA LEYENDA DE BILLY THE KID
Y OTRAS HISTORIETAS DE GÉNERO

EL MARINERO TURCO

COL·LECCIÓ «SOL Y SOMBRA», 5

EDICIONS DE PONENT. ONIL, 2001

«¡También a mí me ha matado!»

Aquest recull d'histories, d'estil volgutament simple, torna a recórrer a l'etiqueta «de gènere». De fet, al marge de la història principal -la del títol-, es divideix en seccions encapçalades per epígrafs *genèrics* («Jungla», «Guerra», «Ciencia ficción», «Western», «Novela negra» i «Box»). En la mateixa història principal, l'autor es limita gairebé sempre a copiar fragments en prosa d'altri (de Ramón J. Sender i de Pat Garrett) i a afegir-hi uns dibuixos que simplement mostren el que ja ens han dit aquests fragments. Especialment ridícules són una vinyeta amb un text adjunt que diu «recibieron sendas balas del Kid» (i al dibuix hi ha els dos al·ludits fent «¡Aahhhh!» i «Ug»), la d'un senyor pronunciant la frase que dona títol a aquesta ressenya -ho jure- o l'*homenatge* a Lucky Luke. Ja posats a emprar texts aliens per encobrir mancances pròpies -o la coartada «de gènere» amb el mateix objectiu-, l'autor en tenia un de magnífic: «El asesino desinteresado Bill Harrigan», de Borges. Sort que no l'ha fet servir.

Felip Tobar

ELS VIATGES DE LA NATURA

FRANCESC MEZQUITA I BROCH

PREMI DE NARRATIVA CIUTAT DE VILAREAL

COL·LECCIÓ «QUADERNS LITERARIS», 18

SET I MIG. BENICULL DE XÚQUER, 2001

Memòria de la utopia

«L'oncle d'Amèrica» és el primer relat del llibre i en ell Josep, criat en un poble menut, alimenta el somni de viatjar i viure el món, tot i que primer –seguint la imposició paterna– ha d'estudiar. A la fi, Josep aconsegueix acompanyar Vicent Blasco Ibàñez en la seua aventura americana de crear una «Nova València» a l'Argentina i, a partir d'ací, continuarà les seues aventures encetant i oblidant somnis fins que una necessitat circular el llance a complir un desig cabdal que servirà per mostrar al lector com el temps pot retornar al passat un país i instal·lar-lo mig segle enrera. «Nedar d'esquena» presenta tres banyistes que es deixen engolir per la mar i que, amb impotència, deixen que la natura decidisca pel seu futur mentre suren a la deriva. «La llopada» es manifesta «com un cant de la natura oblidada pel progrés del temps» que assetja tres joves. I en «La vella utopia», una parella decideix viure en una cabana ubicada en un indret incomunicat on haurà de recuperar els nexes que uneixen l'home amb la natura no només per tal de sobreviure, sinó per gaudir del medi més incontaminat i diàfan. Els relats de Mezquita ens retornen a una natura que encara desa racons per descobrir i comprendre

Pasqual Mas i Usó

HEM FET EL TOURMALET

VICENT MARÇÀ

COL·LECCIÓ «LLETRA LLARGA», 4

EDICIONS BROSQUIL. VALÈNCIA, 2001

A colp de pedal

A mitjan camí entre la narrativa de viatges i el gènere dietarístic, *Hem fet el Tourmalet* és el producte d'un viatge realitzat per l'autor amb un grup d'amics per recórrer amb bicicleta els ports pirinencs que el Tour de França ha fet cèlebres, i entre ells, evidentment, el mític Tourmalet. El castellanenc Vicent Marçà –que es va estrenar al terreny editorial fa relativament poc (*Viatge a l'interior*, 1995)– anota cada nit les impressions que la ruta li proporciona. Unes anotacions que, convenientment literaturitzades, conformen aquest petit volum en què es donen cita alguns dels tòpics que acompanyen el ciclisme, per les seues característiques esportives, però sobretot a partir de la seua difusió als mitjans de comunicació: esforç personal, capacitat de sacrifici, superació de reptes, treball en equip, etc. Tòpics que –no necessàriament referits al món de la bicicleta– centren les reflexions de Marçà en aquesta narració que encomana l'entusiasme de l'autor per gaudir dels amics i de les coses més bàsiques.

Pere Calonge

CÓMICOS ANTE EL ESPEJO

JUAN ANTONIO RÍOS CARRATALÁ

UNIVERSITAT D'ALACANT. ALACANT, 2001

La vida de los actores

Cómicos ante el espejo es un libro que se ocupa de resumir y analizar los escritos autobiográficos, materializados en biografías o en textos más circunstanciales, de los actores españoles del siglo xx, sea del teatro, cine, televisión, y hasta circo (Charlie Rivel) o salas de fiestas (José Luis Coll), especialmente aquellos que trabajaron durante la dictadura del general Franco. Aquellas en que más se insiste debido a su importancia intrínseca, pero también testimonial, son las de Fernando Fernán Gómez, Francisco Rabal y Miguel Gila.

El principal problema al que se enfrenta el autor es sin duda el de la representatividad de unos textos que han sido en su mayoría dictados a otra persona cuyo nombre es ocultado al lector, así como el sesgo autoensalzatorio de un género ya de por sí intelectualmente sesgado. El gran mérito del libro, en cambio, es la recreación de una época en el espejo de una profesión de marcado carácter público; la nostalgia y el atractivo intrínseco de una forma de vida inestable, cambiante, hasta cierto punto romántica incluso en la época estudiada. Un libro de trazado irregular y carácter desusado, curioso y pleno de interés desde el punto de la moderna historia de nuestro país.

Miguel Catalán

OCHO METÁFORAS SOBRE LA CONDICIÓN HUMANA

JUAN CARLOS CASTELLÓ MELIÁ

COL·LECCIÓ «TÁBANO», 5

DÍALOGO. VALÈNCIA, 2001

Filosofía para enseñar

Este trabajo de Juan Carlos Castelló intenta acercar algunos grandes temas de la filosofía occidental a los jóvenes estudiantes mediante la exposición de un texto literario, religioso o filosófico sobre cada uno de esos temas, seguido de su comentario y de una serie de ejercicios. Centrado sobre todo en la filosofía moral y política, los temas son los de la libertad, el conflicto moral, el altruismo y el egoísmo. También el individuo y el Estado, la ecología o la democracia. No desmerecen el interés general del libro algunas deficiencias tanto de forma como de contenido, como el hecho de que tres de las ocho «metáforas», casi la mitad del total, formen parte del epílogo, o que se anuncie la editorial de un libro recomendado y siga un espacio en blanco (p. 97). La pretensión recurrente de llamar *midrash*, que es una interpretación religiosa de un texto que se supone verdadero por revelación, a lo que debe ser una simple y libre interpretación textual, tampoco ayuda a comprender el sentido de la filosofía occidental. El conjunto, no obstante estos detalles subsanables, puede considerarse una recomendable introducción de la antropología y la ética en nuestras escuelas.

Miguel Catalán

EL RUMOR
SALVADORA DRÔME
COL·LECCIÓ «EL UMBRAL», 4

GERMANÍA. ALZIRA, 2001

El relato naïf de una infancia rural

Para todo escritor acaba por resultar urgente atender a esa voz interior que exige contar la propia infancia y volver durante unas páginas al pueblo en que uno se crió. El objetivo es justificar la propia niñez, encontrar un hilo que dé sentido a las confusas vivencias de aquellos años.

El rumor es una incursión en la infancia con una mirada de niña que no trata de juzgar lo ocurrido, sino describirlo con la subjetividad propia del protagonista. Si bien es cierto que este tono ingenuo no se logra desde el principio, la autora acaba por acceder a un lenguaje infantiloides que da bastante coherencia al fondo de la historia.

A lo largo de las distintas peripecias, la protagonista se va abriendo paso entre las sinrazones de sus padres, maestros y compañeros de clase. Aunque algunas de las vivencias nos den qué pensar acerca de las claves un tanto absurdas de los adultos, la autora no consigue escapar del todo del maniqueísmo de ciertas novelas del género, que otorgan a ciertos niños una sensibilidad un tanto exagerada.

Vicente Abril

QUERIDO GARCÍA Y OTROS CUENTOS
ANDRÉS AMORÓS
COL·LECCIÓ «EL SUEÑO DE ULISES», 6

AITANA EDITORIAL. ALTEA, 2001

Historias con cordón umbilical

Autor de varios libros, tanto de ensayo como de creación, Andrés Amorós nos entrega una colección de cuentos bajo el título: *Querido García y otros cuentos*. El libro, magníficamente editado por la editorial Aitana de Altea, incluye 15 cuentos que relatan desde una peculiar filosofía de la vida, aquellos momentos clave que marcan el ritmo vital de cada uno. Los personajes de este libro vienen a ser como hombres raíz encargados de narrar las reflexiones de su autor.

Amorós cuenta por medio de sus personajes, 15 historias en las que el lector encontrará: al torero que lucha por un sitio en la fiesta, a los actores que han perdido su momento de gloria, a los amigos que transgredieron un juramento de amistad, al empleado eficiente, al profesor, al padre, al escritor., todos ellos parecen estar unidos por medio de un cordón umbilical y, a su vez, separados por las distintas atmósferas descritas.

El método empleado por Amorós viene a ser como un sistema de valores dejados caer gota a gota en los relatos a través de los cuales encontramos la preocupación del autor en todo cuanto se refiere a la estética de sus personajes a quienes lleva de la mano desde la primera línea hasta el mismo desenlace.

M^o Teresa Espasa

FESTES, COSTUMS I TRADICIONS VALENCIANES
ENRIC MARTÍ I MORA

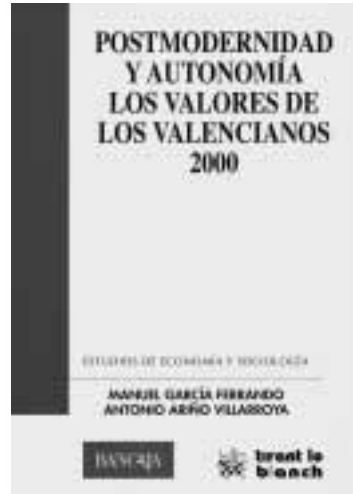
DEL SENIA AL SEGURA. VALÈNCIA, 2000

Comarca de l'Horta: sus fiestas y sus tradiciones

El contenido del libro es bastante más concreto de lo que da a entender su título, pues se centra en las costumbres y tradiciones de la comarca de L'Horta, incluyendo la capital de Valencia. De un carácter eminentemente divulgativo, el libro repasa tradiciones perdidas y mantenidas como la industria de la seda, el pan bendecido y fiestas tanto laicas como sagradas, tanto arcaicas como recientes: aparte de las Fallas, *els porrots* que todavía perviven en Silla o Picassent, la *ofrena al riu* de Ribarroja, *les Creus de Maig*, la desaparecida *Salpassa*, *les alfàbegues a la Mare de Déu d'Agost...* o las características especiales con que se celebra tradicionalmente en la zona el *Corpus*, los días pascueros o los milagros de Sant Vicent Ferrer. Particularmente interesantes son los apartados dedicados a la medicina popular, incluyendo oraciones y encantamientos para sanar ciertas dolencias.

El libro concluye repasando una por una las poblaciones de la comarca y las fiestas vigentes que ofrecen al visitante de hoy en día.

Miguel Catalán

POSTMODERNIDAD Y AUTONOMÍA.
LOS VALORES DE LOS VALENCIANOS 2000

MANUEL GARCÍA FERRANDO Y ANTONIO ARIÑO VILLARROYA
COL·LECCIÓ «ESTUDIOS DE ECONOMIA I SOCIOLOGIA», 6
TIRANT LO BLANCH-BANCAIXA. VALÈNCIA, 2001

Por la vía segura del Estado del Bienestar

A finales de los años 70, el investigador Inglehart detectó que los valores occidentales se desplazaban hacia valores postmaterialistas i que nuestras sociedades, en definitiva, se orientaban hacia la búsqueda de la calidad de vida, la diversidad cultural o la maximización del bienestar, sacrificando creencias y prioridades. Según los investigadores García Ferrando y Ariño los valencianos han experimentado el mismo proceso de cambio de manera lenta, aunque continúan considerando prioritario el crecimiento económico y la economía estable. Con todo, los investigadores afirman que cada vez es mayor el número de valencianos que consideran que el crecimiento debe de ir acompañado de la protección medioambiental. Nuestra sociedad confía en el sistema democrático pero se desentiende de los partidos y especialmente de instituciones de poder como las eclesiásticas, algo que no ocurre con las instituciones gubernamentales en las que los valencianos han depositado una mayor confianza durante los últimos cinco años. Por otra parte, se rechaza la privatización de los servicios públicos. «La sociedad valenciana –afirman los autores– parece querer viajar en el tren de la individualización, pero rodando por la vía segura del Estado del Bienestar».

Francesc Viadel